

Wyrok NSA z dnia 13 czerwca 2025 r. II FSK 1235/22
GAAR a programy motywacyjne oparte na akcjach fantomowych

Stan faktyczny

Szef KAS wszczął postępowanie GAAR w PIT za 2017 rok (zeznania PIT-36 oraz PIT-38).

Skarżący:

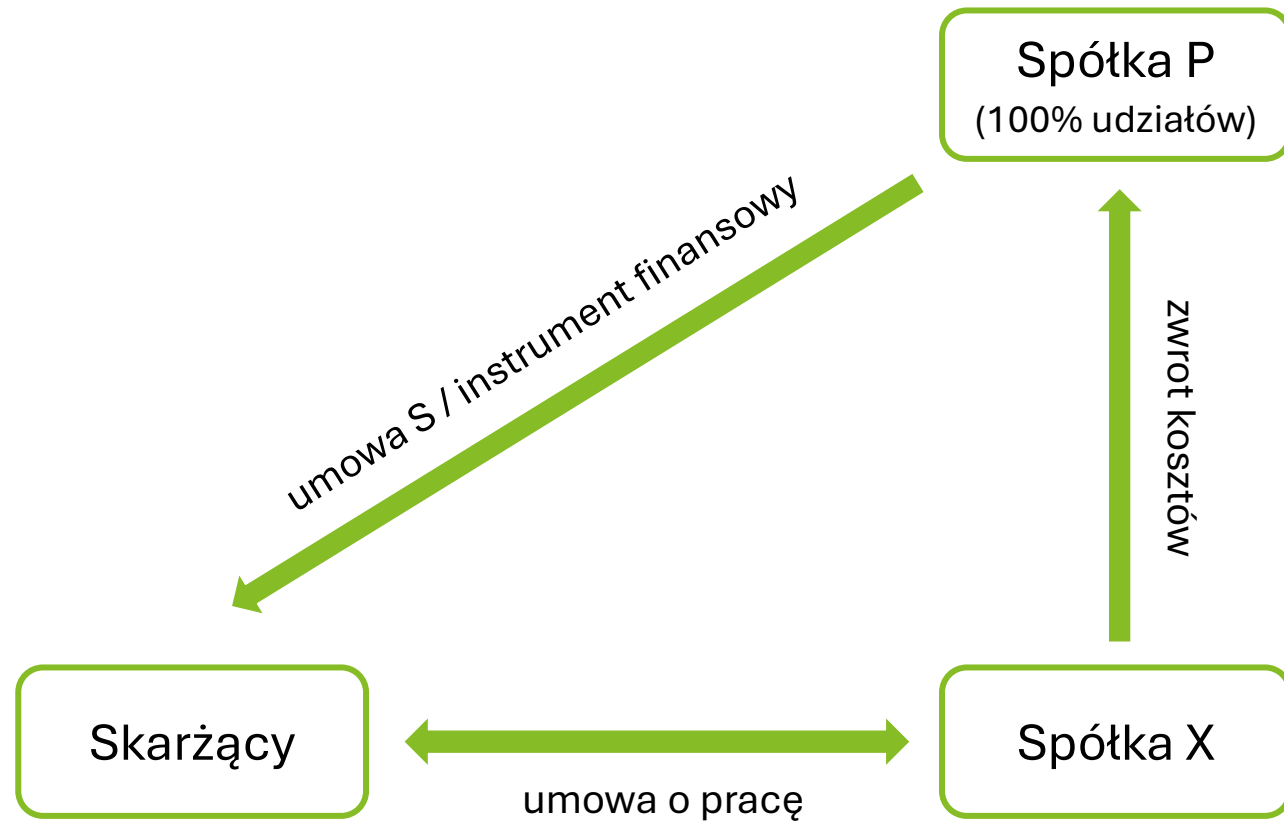
- zatrudniony na podstawie umowy o pracę w spółce X na stanowisku Dyrektora ds. Sprzedaży, członek zarządu spółki X.
- zadeklarował przychód ze źródła "stosunek pracy" oraz przychód z tytułu realizacji instrumentu finansowego.

Podstawą wypłat postanowienia umowy "S." z 29 września 2014 r. oraz z dnia 29 kwietnia 2019 r. Stronami umowy S. byli skarżący oraz spółka P. (100% udziałów w Spółce X).

Umowa o zwrot kosztów zawarta między Spółką X oraz Spółką P.

Organ: dochód uzyskany w związku z Umowami S. został osiągnięty wskutek unikania opodatkowania.

Stan faktyczny

Ocena prawna NSA

To nie GAAR:

(...) w zakresie braku podstaw do zastosowania klauzuli GAAR rację należy przyznać skarżącemu oraz w części sądowi pierwszej instancji. Umowy S. (S. lub S.), czyli umowy dotyczące udziałów (akcji) cienia, zwanymi też phantomowymi, są obecne na rynku, szczególnie amerykańskim. (...)

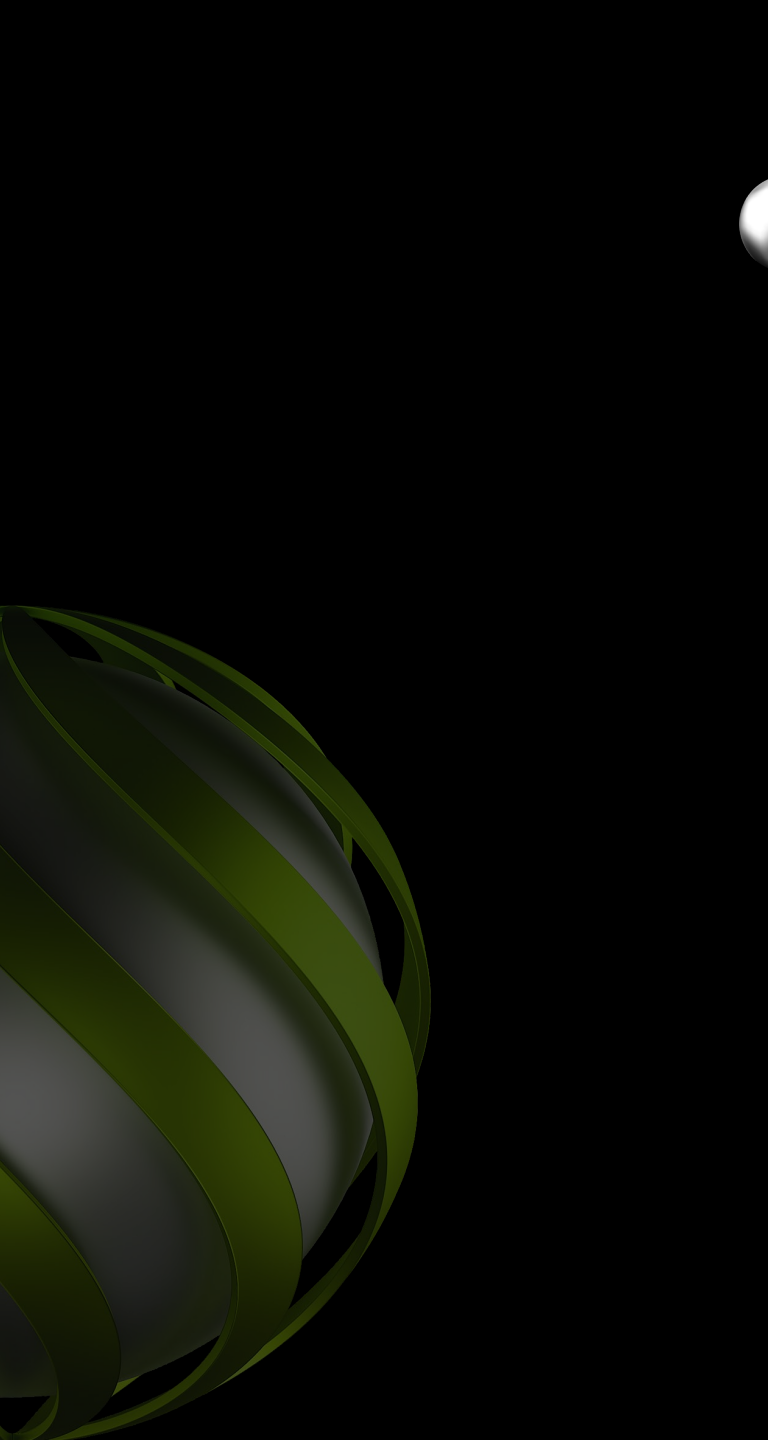
To przychód pracowniczy:

Skarżący nie ponosił ani kosztów w związku z zawarciem umowy S., ani nie ponosił ryzyka. W konsekwencji, pomimo wielokrotnego deklarowania przez strony, że przedmiotem umowy są instrumenty pochodne, w rzeczywistości nie miały takiego charakteru. Stanowiły bowiem element wynagrodzenia, uzależniony od wyniku pracy skarżącego. W jego interesie pozostawało bowiem takie zarządzanie spółką, które w momencie ziszczenia się warunku wynikającego z umowy, doprowadzi do wypłaty skarżącemu jak najwyższego wynagrodzenia.

Ograniczenie odpowiedzialności podatnika:

(...) w uzasadnieniu decyzji podatkowej powinien znaleźć się rozrachunek wskazujący wysokość podatku do zapłaty przez skarżącego w kwocie skorygowanej o nieuiszczone przez płatnika (pracodawcę skarżącego) zaliczki na podatek dochodowy, które nie zostały przez niego pobrane z uwagi na zaniżenie podstawy opodatkowania z tytułu stosunku pracy.

Z kolei w stosunku do płatnika należałoby rozważyć, czy nie zachodzą przesłanki do wydania decyzji o jego odpowiedzialności za niepobrą i nie wpłaconą zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych. Należy bowiem mieć na uwadze, że płatnik otrzymał interpretację podatkową z 15 stycznia 2015 r.

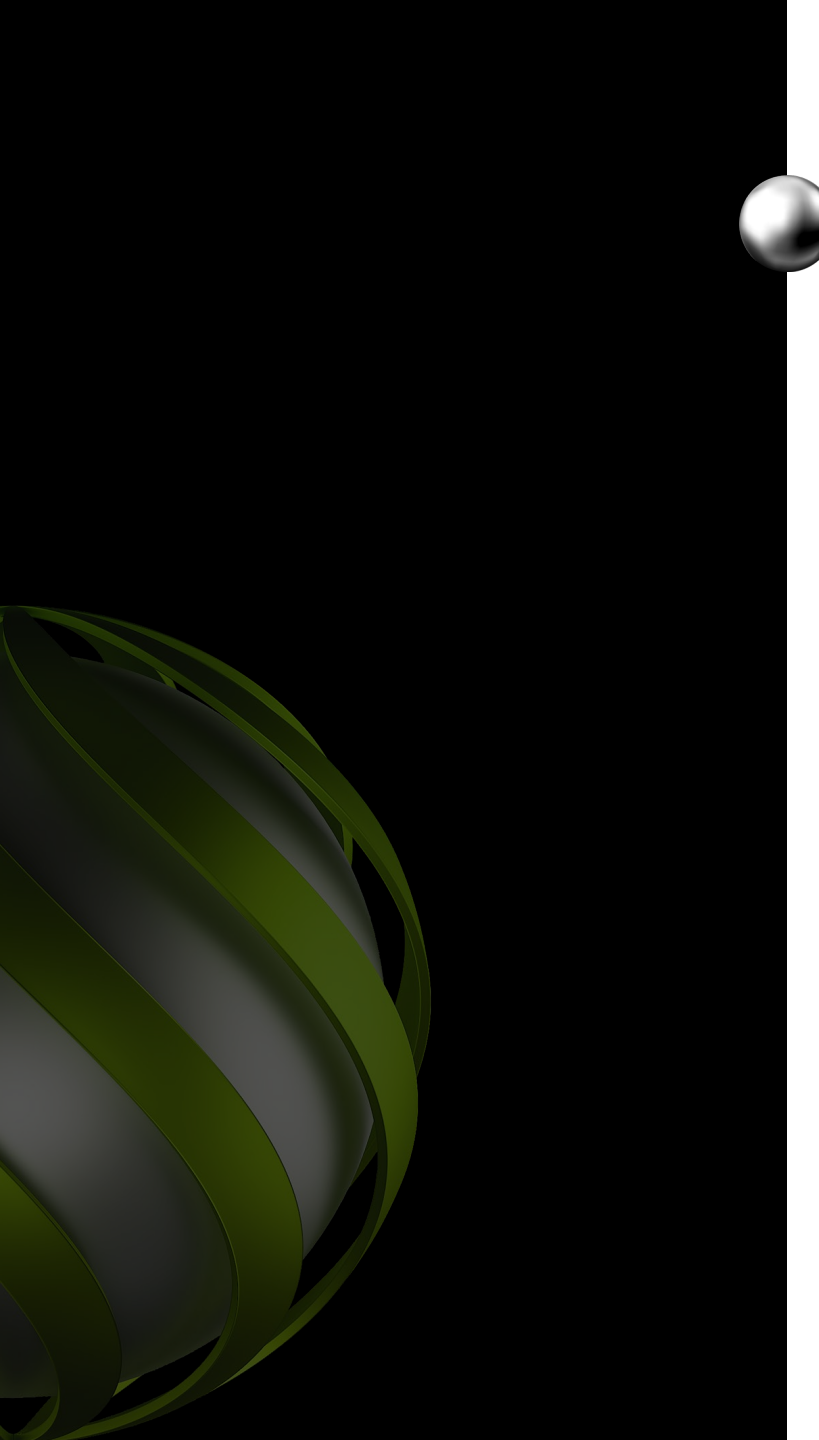
GAAR

Statystyki (świat):

- 15% prywatnych spółek stosuje phantom equity jako element LTIP.
- 51% prywatnych spółek stosuje długoterminowe programy motywacyjne (LTI).
- Spółki stosujące phantom equity w LTIP notują spadek rotacji kluczowych menedżerów o 20–30% w okresie 3–5 lat

Wyrok NSA z dnia 9 listopada 2022 r., sygn. akt II FSK 1242/23:

Zawarcie przez Skarżącego ze swoim pracodawcą umowy instrumentu finansowego z dnia 14 stycznia 2016 r. zostało ocenione jako dokonane przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisu ustawy podatkowej, oraz dokonane w sposób sztuczny.

Przychód pracowniczy

Premie pracownicze opierają się na indywidualnych wskaźnikach przypisanych do pracy danego pracownika (KPI).

Istota programu motywacyjnego (LTIP) - właściciele biznesu są gotowi podzielić się wzrostem wartości z osobami, które mogą mieć kluczowy wpływ na ten wzrost.

Wynagradzanie menedżerów w instytucjach finansowych (dyrektywy CRD): co najmniej 50% zmiennych składników wynagrodzenia mających stanowić zachętę do szczególnej dbałości o długoterminowe dobro banku muszą stanowić akcje lub związane z nimi instrumenty finansowe albo odpowiadające im instrumenty niepieniężne.

Wyrok NSA z dnia 8 maja 2025, sygn. akt II FSK 1091/22: *„W sytuacji, gdy akcje oferowane są wyłącznie konkretnej osobie na podstawie zawartej z Bankiem umowy i wskazanych wyżej „zasad” i „polityki” nie mogą one stanowić pochodnego instrumentu finansowego w rozumieniu u.p.d.o.f. To umowa Skarżącego z bankiem i ww. wewnętrzne uregulowania stanowiły podstawę wypłaty wynagrodzenia Skarżącemu. Zatem przychód uzyskany przez podatnika w tej sprawie nie może zostać zakwalifikowany jako przychód z kapitałów pieniężnych - art. 10 ust. 1 pkt 7 i art. 17 ust. 1 pkt 10 u.p.d.o.f.”.*

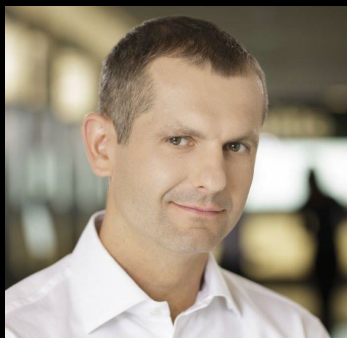
Podmiot odpowiedzialny (strona postępowania)

Wyrok NSA z dnia 9 listopada 2022 r., sygn. akt II FSK 1242/23: „Za bezzasadne należy uznać także zarzuty skargi kasacyjnej (...) w tym przede wszystkim art. 8 i art. 26a § 1 O.p.”

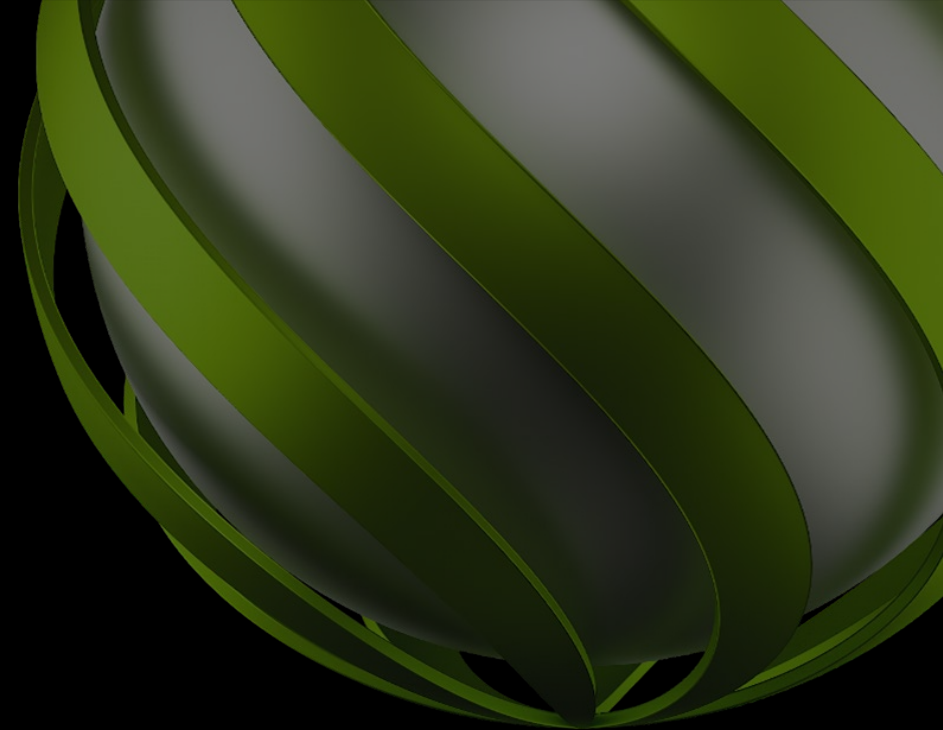
Wyrok NSA z dnia 8 maja 2025, sygn. akt II FSK 1091/22: „W uzasadnieniu decyzji podatkowej powinien znaleźć się rozrachunek wskazujący wysokość podatku do zapłaty przez Skarżących w kwocie skorygowanej o nieuiszczone przez płatnika (pracodawcę Skarżącego) zaliczki na podatek dochodowy, które nie zostały przez niego pobrane z uwagi na zaniżenie podstawy opodatkowania z tytułu stosunku pracy z uwagi na posiadanie interpretacji indywidualnej, co do kwalifikacji przychodu pracowników z tytułu akcji fantomowych.

Marek Gizicki

Partner

Deloitte Legal, Gizicki i Wspólnicy sp.k.

Nazwa Deloitte odnosi się do jednej lub kilku jednostek Deloitte Touche Tohmatsu Limited, („DTTL”) i jej firm członkowskich oraz ich jednostek stowarzyszonych (zwanych łącznie „organizacją Deloitte”). DTTL (zwana również „Deloitte Global”), jej firmy członkowskie i podmioty z nimi powiązane są prawnie odrębnymi, niezależnymi podmiotami, które nie mogą podejmować decyzji ani zobowiązań za inne podmioty wobec osób trzecich. DTTL, jej firmy członkowskie i podmioty z nimi powiązane ponoszą odpowiedzialność wyłącznie za własne działania i zaniechania, a nie za działania i zaniechania innych firm członkowskich. DTTL nie świadczy usług na rzecz klientów. Więcej informacji można znaleźć na stronie: www.deloitte.com/about.

Deloitte Legal, Gizicki i Wspólnicy sp.k. jest kancelarią prawną Deloitte, działającą pod marką Deloitte Legal w Polsce. Deloitte Legal jest marką kancelarii prawnych, prowadzących działalność w ramach firm członkowskich DTTL, podmiotów z nimi stowarzyszonych lub powiązanych, świadczących usługi prawne. Charakter tych powiązań i zasady świadczenia usług prawnych zależą od systemu prawnego, w którym prowadzą one działalność, co ma na celu zapewnienie zgodności z przepisami i regulacjami, dotyczącymi wykonywania zawodu, obowiązującymi w poszczególnych krajach. Każda firma, działająca pod marką Deloitte Legal, stanowi odrębny i niezależny podmiot prawny i nie może nakładać zobowiązań na inne firmy, działające pod tą marką. Każda z nich ponosi odpowiedzialność wyłącznie za własne działania i zaniechania, nie ponosi natomiast odpowiedzialności za działania i zaniechania innych kancelarii prawnych. Ze względów prawnych, regulacyjnych oraz innej natury nie wszystkie firmy członkowskie, podmioty z nimi stowarzyszone lub powiązane świadczą usługi prawne lub są kojarzone z obsługą prawną, prowadzoną pod marką Deloitte Legal.

W Polsce usługi na rzecz klientów świadczą: Deloitte Advisory spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., Deloitte Poland sp. z o.o., Deloitte Assurance Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. (dawniej: „Deloitte Assurance sp. z o.o.”), Deloitte Assurance Polska sp. z o.o., Deloitte Doradztwo Podatkowe Dąbrowski i Wspólnicy sp.k., Deloitte PP sp. z o.o., Deloitte Advisory sp. z o.o., Deloitte Consulting S.A., Deloitte Legal, Gizicki i Wspólnicy sp. k., Deloitte Digital sp. z o.o., Deloitte CE Business Services sp. z o.o., Deloitte CE Business Delivery Solutions sp. z o.o., Deloitte UA sp. z o.o., Deloitte Digital BPO sp. z o.o. (wspólnie określane mianem „Deloitte Polska”), będące jednostkami powiązanymi z Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Polska jest jedną z wiodących firm doradczych w kraju, świadczącą usługi profesjonalne w obszarach: audytu, doradztwa podatkowego, konsultingu, zarządzania ryzykiem, doradztwa finansowego oraz prawnego za pośrednictwem ponad 4600 profesjonalistów z Polski i zagranicy. Więcej informacji o Deloitte Polska: www.deloitte.com/pl/onas

Powyższa publikacja zawiera jedynie informacje natury ogólnej. Deloitte Touche Tohmatsu Limited („DTTL”), globalna sieć jej firm członkowskich oraz jednostek z nimi powiązanych (zwanych łącznie „organizacją Deloitte”) nie świadczą za jej pośrednictwem profesjonalnych usług ani nie udzielają profesjonalnych porad. Przed podjęciem jakichkolwiek decyzji lub działań, które mogą mieć wpływ na finanse lub działalność firmy, należy skorzystać z porady specjalisty.

Nie składamy żadnych oświadczeń, nie udzielamy gwarancji ani nie podejmujemy zobowiązań (jawnych ani dorozumianych) dotyczących dokładności i kompletności informacji zawartych w niniejszej publikacji. DTTL, jej firmy członkowskie, podmioty z nimi powiązane, ich pracownicy oraz agenci nie ponoszą odpowiedzialności za straty lub szkody, wynikające bezpośrednio lub pośrednio z wykorzystania niniejszej publikacji. DTTL i jej firmy członkowskie oraz podmioty z nimi powiązane stanowią oddzielne i niezależne podmioty prawne.

© 2026. Wszelkich informacji udziela Deloitte Polska.